DERECSKE VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

20/2013. (VI.28.) önkormányzati rendelete

Derecske Város Napjának megállapításáról és városi kitüntetések alapításáról és adományozásáról

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva Derecske Város Napjának megállapításáról és a Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete által alapított címek, díjak kitüntetések (továbbiakban: kitüntetés) alapításáról és adományozásáról az alábbi rendeletet alkotja:

Derecske Város Napjának megállapítása

1. §

(1) A Képviselő-testület június 23-át Derecske Város Napjává nyilvánítja a Derecskét 1631-ben szabad hajdúvárossá nyilvánító I. Rákóczi György fejedelem szabadalomlevele keltezésének emlékére.

(2) E nap tiszteletére a város közintézményeit és közterületeit fel kell lobogózni.

Városi kitüntetések alapítása

2. §

(1) Derecske Város Önkormányzata (a továbbiakban: alapító) nagyra becsüli a város érdekeinek előmozdításában, fejlődésének elősegítésében kimagasló, példamutató tevékenységet kifejtő állampolgárok, közösségek munkáját.
A Képviselő-testület a helyi közügyek valamely területén elért kimagasló teljesítmény vagy huzamosabb időn át folytatott kiemelkedő munka, életmű elismerésére az alábbi városi kitüntetéseket alapítja:
a.) DERECSKE VÁROS DÍSZPOLGÁRA Cím
b.) DERECSKE VÁROSÁÉRT Díj
c.) ZÁKÁNY JÓZSEF Díj.

(2) A díj névadójának életrajzát a rendelet 1. melléklete tartalmazza.

A rendelet személyi hatálya

3. §

A rendelet hatálya kiterjed a városban lakó, a városból elszármazott, a városhoz közvetlenül nem kötődő minden olyan magyar vagy külföldi állampolgárságú élő vagy holt személyre, aki megfelel a rendelet céljában meghatározott bármelyik feltételnek, illetve adományozására a város önkormányzatának Képviselő-testülete alkalmasnak tartja.

DERECSKE VÁROS DÍSZPOLGÁRA CÍM

4. §

(1) Derecske Város Díszpolgára Cím adományozható, aki valamely kiemelkedően jelentős munkájával, egyéni életművével városon belül, országosan vagy nemzetközi viszonylatban olyan általános elismerést szerzett, amely hozzájárult a város jó hírnevének öregbítéséhez, továbbá példamutató emberi magatartása miatt köztiszteletben áll.

(2) A Képviselő-testület évente 1 címet adományozhat. A Képviselő-testület az adható cím számát legfeljebb eggyel megemelheti.

(3) A díszpolgári címmel külön erre a célra készített díszoklevél és arany, Derecske Város címerét viselő pecsétgyűrű kerül átadásra élő személy esetén, míg díszoklevél és bronz, Derecske Város címerét viselő emlékérem kerül átadásra holt személy esetén.
A pecsétgyűrű, illetőleg az emlékérem értéke külön-külön nem lehet kevesebb a köztisztviselői illetményalap 150 %-ánál.

(4) Az arany, Derecske Város címerét viselő pecsétgyűrű és a bronz, Derecske Város címerét viselő emlékérem leírását a rendelet 2. melléklete rögzíti.

5. §

(1) A város díszpolgára az adományozástól kezdve viselheti a kitüntető címet, valamint élvezi azokat a kiváltságokat, amelyek a rendelet szerint a díszpolgárt megilletik.

(2) Derecske Város Díszpolgára jogosult,
a.) a Képviselő-testület ülésein tanácskozási joggal részt venni;
b.) az Önkormányzat által rendezett hivatalos ünnepségeken meghívás útján részt venni;
c.) a várost képviselő delegáció résztvevője lenni, felkérés alapján;
d.) díjtalanul látogatni az önkormányzat által fenntartott művészeti és közművelődési, valamint sportintézményeket és azok rendezvényeit.

(3) A város díszpolgárát – hozzátartozójának kérése alapján – a köztemetőben sírhely illeti meg.

DERECSKE VÁROSÁÉRT DÍJ

6. §

(1) Derecske Városáért Díj adományozható azoknak a személyeknek, személyek csoportjának, társadalmi vagy gazdasági szervezeteknek, akik, vagy amelyek a város fejlesztésében, a társadalmi, szociális, kulturális, művészeti és gazdasági élet bármely ágazatában kiemelkedően hasznos munkát végeztek, és ennek révén a város érdekeit növelő, maradandó eredményeket értek el.

(2)[1] A Képviselő-testület évente egy díjat adományozhat.

(3)[2] A kitüntető díjjal díszoklevél és bruttó százezer forint pénzjutalom jár.

---

1 Módosította a 9/2023. (IV. 14.) önkormányzati rendelet 1. §. Hatályos: 2023. április 15-től.
2 A 6. § (3) bekezdése a Derecske Város Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2023. (IV. 14.) önkormányzati rendelete 1. §-ával megállapított szöveg.

ZÁKÁNY JÓZSEF DÍJ

7. §

(1)[3] Zákány József Díj adományozható annak a Derecske Város közigazgatási területén működő nevelési, oktatási intézményben dolgozó közalkalmazottnak, aki a díj adományozását megelőző legalább két évben:

a) kimagasló szakmai, pedagógiai munkájával a város gyermekeinek nevelésében, oktatásában a város közvéleménye előtt is elismerten közvetítette a műveltséget, kultúrát, vagy
b) kimagasló munkát végzett a kötelező tanórákon felül tehetséggondozás, felzárkóztatás területen, vagy
c) pályázati munkában kimagasló teljesítményeket ért el, vagy
d) egyesület vagy civil szervezet tagjaként kimagasló munkát végzett, és ezzel hozzájárult a gyermekek, tanulók tehetségének növeléséhez, vagy
e) aktívan részt vett a gyermekek, tanulók táboroztatásában, sporttevékenységek szervezésében, programszervezésben, közösségépítésben, vagy
f) aktívan közreműködött az intézmény külső partnereivel való együttműködésben, kapcsolatépítésben, vagy
g) jó gyakorlat ötletadója, illetve megvalósítja, vagy
h) aktívan részt vett a város kulturális és egyéb életében, vagy
i) önzetlen tevékenységével hozzájárult a város elismertségéhez, mely által öregbítette a város hírnevét, vagy
j) részt vesz az intézménye pedagógiai gyakorlatának megújításában, fejlesztésében, vagy
k) a legújabb pedagógiai gyakorlat alapján megosztja tudását pedagógus kollégáival, vagy
l) jellemző rá a tudatos szakmai fejlődés, az innováció alkalmazása, személye viselkedése hozzájárul a pedagógusszerep pozitív újra értelmezéséhez, vagy
m) hivatásgyakorlását a kritikai, reflektív szemlélet jellemzi.

(2) A Képviselő-testület évente egy díjat adományozhat.

(3)[4] A kitüntető díjjal díszoklevél, emlékérem és bruttó százezer forint pénzjutalom jár.

(4) Az emlékérem leírását a rendelet 3. sz. melléklete tartalmazza.

Az adományozás rendje, eljárási szabályok

8. §

(1) A 2. §-ban alapított, kiemelkedő tevékenységért járó elismeréseket a város Képviselő-testülete adományozza.

(2) Az elismeréseket a polgármester adja át az adományozottnak a Város Napján, június 23-án ünnepélyes keretek között.

(3) Az elismerésre érdemes személy elhalálozása esetén posztumusz kitüntetés is adományozható. Ebben az esetben az elismerés átvételére a legközelebbi hozzátartozó /férj, feleség, gyermek, szülő, testvér/ jogosult.

---

3 Módosította a 9/2023. (IV. 14.) önkormányzati rendelete 2. § (1) bekezdése. Hatályos: 2023. április 15-től.
4 Módosította a 9/2023. (IV. 14.) önkormányzati rendelet 2. § (2) bekezdése. Hatályos: 2023. április 15-től.

9. §

(1) Az adományozásra javaslatot tehetnek – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – a települési képviselők, önkormányzati bizottságok, a város közigazgatási területén működő intézmények, gazdasági egységek, egyházak, társadalmi és civil szervezetek, továbbá a városban lakó, vagy munkahellyel rendelkező bármely állampolgár.

(2)[5] A Zákány József Díjra a Derecske Városban működő nevelési-oktatási intézmények:
a) nevelőtestületei, intézményenként évente legfeljebb három javaslatot tehetnek,
b) szülői szervezetei, szakmai közösségei, pedagógusai, valamint az érdekképviseleti szervek jogosultak javaslatot tenni.

(3)[6] A javaslattételre a Derecskei Közös Önkormányzati Hivatalnak fel kell hívni az (1) és (2) bekezdés szerinti javaslattevők figyelmét legkésőbb minden év április hó 20. napáig.

(4)[7] A javaslatot kizárólag írásban, a Derecskei Közös Önkormányzati Hivatal Jogi és Szervezési Csoportjára kell benyújtani. A javaslatok beérkezésének határideje minden év május hó 15. napja.
A javaslatnak tartalmaznia kell:
a) a javaslattevő adatait (nevét, lakóhelyét, szervezet esetén megnevezését, székhelyét),
b) a javasolt kitüntetés megnevezését,
c) a kitüntetésre javasolt személy vagy szervezet nevét,
d) [8]a kitüntetésre vonatkozó javaslat indoklását, a kitüntetésre javasolt személy vagy szervezet által a helyi közügyek valamely területén elért kimagasló tevékenységének vagy a huzamosabb időn át folytatott kiemelkedő munkájának ismertetését, amely nem munkaköri kötelezettségből származik.

(5) A kitüntetések adományozására a Képviselő-testület valamennyi állandó bizottsága véleményezését követően a polgármester tesz előterjesztést.
A bizottságok a (4) bekezdésben megjelölt határidőig, kizárólag írásban benyújtott javaslatokat véleményezik. A Képviselő-testület a (4) bekezdésben megjelölt határidőig kizárólag írásban benyújtott javaslatok alapján dönt a kitüntetések adományozásáról.

(6) A pénzjutalmak és az adományozással járó költségek fedezetét minden évben a város önkormányzatának költségvetésében kell biztosítani.

Az elismerések visszavonása

10. §

(1) Valamennyi kitüntetést vissza lehet vonni, ha arra a kitüntetett bizonyíthatóan érdemtelenné, méltatlanná vált.

(2) A kitüntetés visszavonását kezdeményezheti, aki az adományozó javaslat megtételére is jogosult volt.
Az érdemtelenséget, méltatlanná válást az elismerés visszavonását az indítványozónak kell bizonyítani.

---

5 Módosította a 9/2023. (IV. 14.) önkormányzati rendelet 3. § (1) bekezdése. Hatályos: 2023. április 15-től.
6 Módosította a 9/2023. (IV. 14.) önkormányzati rendelete 4. §. Hatályos: 2023. április 15-től.
7 A 9. § (4) bekezdés nyitó szövegrésze a Derecske Város Önkormányzata Képviselő-testületének 29/2023. (IX. 29.) önkormányzati rendelete 7. §-a szerint módosított szöveg.
8 Módosította a 9/2023. (IV. 14.) önkormányzati rendelet 3. § (2) bekezdése. Hatályos: 2023. április 15-től.

(3) A kitüntetés visszavonásáról a Képviselő-testület minősített többséggel dönt.

(4) A kitüntetés visszavonásáról szóló döntést az érintettel közölni kell.

Záró és vegyes rendelkezések

11. §

(1)[9] A rendeletben részletezett díjak okleveleinek, plakettjeinek tervezéséről, sokszorosításáról, őrzéséről; a kitüntetési javaslatok előkészítéséről, a kitüntetettek nyilvántartásáról a Polgármester a Derecskei Közös Önkormányzati Hivatal útján gondoskodik.

(2) Ez a rendelet 2013. július 1-jén lép hatályba.

(3) A rendelet kihirdetéséről az SZMSZ-ben foglaltaknak megfelelően, helyben szokásos módon a jegyző gondoskodik.

(4) Hatályát veszti

1. a Derecske Város Napjának megállapításáról és városi kitüntetések alapításáról és adományozásáról szóló 16/2007. (IV. 27.) önkormányzati rendelet,

2. a Derecske Város Napjának megállapításáról és városi kitüntetések alapításáról és adományozásáról szóló 16/2007. (IV. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló 19/2012. (VI. 1.) önkormányzati rendelet.

Derecske, 2013. június 27.

Bakó István s.k.
polgármester

dr. Antal Erzsébet s.k.
jegyző

Záradék:
A kihirdetés időpontja: 2013. június 28.

dr. Antal Erzsébet s.k.
jegyző

Egységes szerkezetbe foglalva:
203. október 5.

Varsányiné dr. Antal Erzsébet
jegyző

9 Módosította a 24/2022. (XI. 25.) önkormányzati rendelete 7. § c) pontja. Hatályos: 2022. XI. 26-tól.

ZÁKÁNY JÓZSEF ÉLETRAJZA

Zákány József 1785-ben született Derecskén. Itt végezte elemi iskoláit, majd gimnáziumi és akadémiai tanulmányait a debreceni Református Kollégiumban folytatta.

Két évig a kisújszállási gimnázium rektora, majd a nagyváradi gimnázium igazgatója.

Tizenhét év vidéki iskolai gyakorlattal lett 1825-ben a Kollégium első pedagógiai tanszékének vezetője. Budai Ézsaiás, Péczely József és Kerekes Ferenc tudóstársaként egy, a korábbinál korszerűbb oktatás megalapozójának tekinthetjük. Munkásságuk a mai mértékkel is történelmi jelentőségű.

Zákány József az első magyar neveléstudományi rendszer megalkotója. Az alsóbb iskolák tanfelügyelőjeként ABC-t, a Szent Biblia ismertetését, a kisgyermekek „észvállalásának" segítő könyvet, s más kézikönyveket készített.

„Rossz nevelés az, amely nem tanít, és rossz tanítás az, amely nem nevel." – vallotta.

Korszerű gondolata a szülői és iskolai együttnevelést szorgalmazó tanítása is.

Zákány József fennmaradt neveléstudományi és szakmódszertani írásai az egész reformkorban nagy hatást gyakoroltak a tanító generációk pedagógiai arculatára. Írt francia és egyháztörténeti tankönyvet, vallástani műveket. Fellendítette a Maróthy György által alapított kollégiumi kórusmozgalmat. Állandó énektermet létesített a kollégiumban. Ő maga is kiválóan hegedült. Az ének- és zenekultúra ápolására alapítvány létesített.

Maradandó érdemeket szerzet a tanítóképzés megalapozásával.

Élete alkonyát Biharvajdán /Románia/ töltötte, ahol 1857-ben hunyt el.

DERECSKE VÁROS DÍSZPOLGÁRA CÍM

KITÜNTETÉSEINEK LEÍRÁSA

1. PECSÉTGYŰRŰ LEÍRÁSA:

- Arany, a kitüntetett méretére készült pecsétgyűrű.

- A pecsétgyűrűn Derecske Város Címere, az évszám és a kitüntetett monogramjának gravírozása.

2. EMLÉKÉREM LEÍRÁSA:

- bronzból készült,

- mérete: 94 mm átmérőjű, 6 mm vastagságú

- köralakú,

- az emlékérmen található gravírozással:

- előlapon: Derecske Város látképe a két templommal, és „Derecske Város Díszpolgára" körirattal,

- hátlapon: Derecske Város címere, Derecske Város Önkormányzata felirattal, az adományozás évszáma és a kitüntetett monogramja.

ZÁKÁNY JÓZSEF DÍJ

Emlékérem leírása:

- bronzból készült,

- mérete: 94 mm átmérőjű és 6 mm átmérőjű,

- köralakú,

- az emlékérmen található gravírozással:

- hátlapon: Derecske Város címere, Derecske Város Önkormányzata felirattal, az adományozás évszáma és a kitüntetett monogramja.

- előlapon:

- „Zákány József emlékérem" szövegrész körirattal,

- 1785-1857 felirattal,

- „Rossz nevelés az, amely nem tanít, és rossz tanítás az, amely nem nevel." idézet,

- a „Zákány József emlékérem" szövegrész és az idézet között babérág.